

VI. ULUSAL SOSYAL PSİKİYATRİ KONGRESİ AÇILIŞ KONUŞMASI

Işık SAYIL*

Değerli konuklarımız, sevgili meslekdaşlarımız;

Altıncı Sosyal Psikiyatri Kongresine hoş geldiniz. Türkiye Sosyal Psikiyatri Derneğince düzenlenen kongrelerimiz 6 yıldır kesintisiz her yıl yapılmaktadır.

Türkiye Sosyal Psikiyatri Derneği 1992 de, o günlerde çok geniş bir kurum olan Ankara Üniversitesi Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi elemanları tarafından kurulmuştur. Bugün tüm psikiyatri camiasını kucaklayan bir kurum olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Kriz Merkezi'nin kuruluşunun 10. yılına rastlayan bu günlerde bizler 6. Sosyal Psikiyatri Kongresini gerçekleştirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Ankara Üniversitesi Psikiyatri A.B.D. ve Kriz Merkezinin destekleri yanısıra bu yıl kongremiz bir başka zenginlikle karşınıza çıkmaktadır. Türk-Alman Psikiyatri, Psikoterapi ve Psikososyal Sağlık Derneği başta Prof. Pfiffer olmak üzere katkıları ile çalışmalarımızı zenginleştirmiştir.

Türkiye'de Psikiyatri son yıllarda önemli boyutlarda bir gelişme göstermiştir. Bugün 20'nin üstünde süreli yayının yanısıra, alanda yayınlanmış olan Türkçe kitapların sayısını söylemek güçtür.

Her yıl bilimsel düzeyleri küçümsenmeyecek pek çok toplantı ve kongre ile psikiyatri camiası sık sık bir araya gelmektedir. Buralarda çok yararlı bilgi ve deneyimlerin alışverişi sağlanmaktadır.

Psikiyatri camiasının yurt dışı kurum ve kuruluşlarla bağlantısı gelişmiştir. Davet edilen yabancı uzmanlar ile ülkemizdeki profesyonellerin eğitimine katkıda bulunmaya çalışılmaktadır.

Ayrıca çeşitli meslek dernekleri kurulmuş ve profesyoneller arası işbirliği ve organize çalışma olanakları artırılmıştır.

Alanda çalışanların yurtdışı toplantı ve kongrelere ilgisi artmıştır.

Türkiye'de Psikiyatrinin çağdaş düzeyi yakalama adına büyük bir çaba içinde olduğu görülmektedir.

A.Ü. Psikiyatri A.B.D. sosyal psikiyatri dersini tıp eğitimine katan ilk kurum olması yanısıra toplum ruh sağlığı uzmanlığı alanında lisansüstü programını başlatan ilk kurumdur. Bu programla alanda çalışan hemşire sosyal hizmet uzmanı psikologların psikiyatrik hizmetler için yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca aile hekimleri ve pratisyenlerinde bu programa kabulü ile psikiyatrik hizmetlerin alanda yaygınlaştırılması planlanmıştır. Üniversitelerin sanat dalları ve spor bölümlerinden gelenler ise bu programla uğraş tedavisi için gerekli psikiyatrik donanımı kazandırmak hedeflenmiştir. Program üçün-

* Prof. Dr., A.Ü. Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı.

cü dönem öğrencilerini kabule hazırlamaktadır. Multidisipliner bir ekiple eğitim sürdürülmektedir.

Bu aktivitelere eklenmesi gereken bazı uygulamaların eksikliği artık daha çok hissedilir olmuştur. Psikiyatrist artık hastane duvarları dışına çıkmalıdır. Bu çerçeveden olarak ruh sağlığını koruyucu çalışmalarla ilgilenilmelidir. A.Ü. Kriz Merkezi çalışmaları uygulamada koruyucu hizmetler adına atılmış çok iyi bir adımdır. Benzer uygulamaların yaygınlaştırılması gerektiğine inanıyoruz. Ayrıca poliklinik hizmetlerinin bugünkünden daha özenli, daha çok tedavi alternatifini içeren bir hale getirilmesi gerekmektedir. Bu konularda yapılacak yeni projelere ve uygulamalara ihtiyaç vardır. Ancak bu tür çalışmalar için ülkemizin bir ruh sağlığı politikası yoktur. Bu işi yapması beklenen Sağlık Bakanlığı içindeki Ruh Sağlığı Daire Başkanlığı yetersiz kalmaktadır. Beklenen aktiviteleri uygulamak için yeterli destek, özerklik ve ekibe sahip değildir. Bir meslek derneği olarak kurulmuş olan Türkiye Psikiyatristleri Derneğinin ise 5. yılında maalesef kendinden bekleneni veremediğini düşünüyorum.

Sonuçta 17 Ağustos Marmara Bölgesi Depreminde görüldüğü gibi ruh sağlığı hizmetlerinde bir dağınıklık yaşanması şaşılabilir bir sonuç değildir.

Bu organizasyon eksikliğine karşın Türkiye Psikiyatristleri Derneğinde yaşadığımız gelişmeler iyi bir potansiyelin göstergesidir. Mevcut potansiyelleri organize bir şekilde kullanım becerisi de buna eklenebilse çok daha iyi bir yere gelinecektir.

Bu yıl kongremizde travmatik yaşantıları temel alan bir eğitim programı yer almaktadır. Bu deprem

olayının arkasından daha da anlam ve önem kazanmıştır.

Dernek olarak Avrupa'da Sosyal Psikiyatri, toplum psikiyatrisi alanında önde gelen isimleri sizlerle biraraya getirebilmenin gururunu yaşıyoruz.

Toplum psikiyatrisi alanında başarılı uygulamaları ile bilinen Hollanda'dan Amsterdam Üniversitesi Psikiyatri Kliniği Başkanı *Prof. B. Gersons* ülkesindeki uygulamaları bize anlatacak. Aynı zamanda PİSB: tedavisi konusunda bir kurs yapacaktır. Belçika Gent Üniversitesi Psikiyatri Profesörü *Prof. Heerlings* Belçika uygulamaları çerçevesinde intiharı önleme programlarını bize tanıatacak. Çanakkale'de yaptığımız 3. Sosyal Psikiyatri Kongresinde de bizlerle olan *Dr. Macnab* kayıplardan sonra yaşam konulu bir konferans ve travma tedavisi kursu ile kongremize katılmaktadır.

Prof. Dr. Schimdke Wurzburg Univ. Tıp Fakültesi Yeme Bozuklukları Kliniği Başkanıdır. Ankara'da bir günlük bir Yeme Bozukluğu tedavisi kursu yaptıktan sonra buraya gelmiştir. Burada da aynı konuda bir konferansı ve kursu vardır. Dünya Sağlık Örgütünde aynı konuda çalışan komisyonda yer alan *Dr. Cording* Psikososyal Rehabilitasyonda kalite güvencesini anlatacaktır. Size tümünü anlatmanın çok zaman alacağı düşüncesi ile kongre programının tanıtımını burada kesiyorum. Basel Üniversitesinden *Dr. Tarık Yılmaz* başta olmak üzere herbiri birbirinden değerli yerli ve yabancı konuşmacı sizlerle bilgi birikimlerini paylaşacaklardır. Tüm konuşmacılara huzurunuzda teşekkür ediyor kongremizin başarılı geçmesi dileği ile hepinizi saygı ile selamlıyorum.

VI. ULUSAL SOSYAL PSİKİYATRİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Sosyal Psikiyatri kongrelerinin altıncısı 28-30 Ekim tarihleri arasında, Kapadokya'da yapılmıştır. Kongre Türkiye Sosyal Psikiyatri Derneği'nin şemsiyesi altında Ankara Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı ve Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin ortak bir çalışması olarak hazırlanmıştır. Bu yılki kongremiz dünyanın çeşitli ülkelerinden 8 yabancı uzman ve Türkiye'den alanında herbiri önemli bir yere sahip olan yerli uzmanların katılımı ile yarı uluslararası olarak gerçekleştirilmiştir. Diğer Sosyal Psikiyatri Kongrelerinde olduğu gibi bu defa da, ruh sağlığı alanında çalışan tüm profesyonellerin katılımı ile yapıldı. Psikiyatristler ile hemşireler, sosyal hizmet uzmanları, psikologların yanı sıra alanla ilgili farklı meslek gruplarında katılımı toplantıyı zenginleştirme, çok yönlü değerlendirme ve çıkarımlara zemin hazırlamıştır.

Bu üç günlük çalışmada toplumun ruh sağlığı bütüncül bir yaklaşımla ele alınmıştır. Sonuç olarak aşağıdaki değerlendirmeler kongrenin önemli sonuçları olarak ifade edilebilir.

Psikiyatristlerin hastane dışında da fonksiyonel olmaları gerçeği gündeme getirilmiştir. Hastaların toplum dışında, hastanelerde tedavisi yerine hastanın yaşadığı ortamda, evinde, toplumla bütünleşebilen kurumlarda tedavisi görüşü yabancı ve Türk uzmanlarla tartışılarak benimsenmiştir.

Ülkemizin bir ruh sağlığı politikası olmayışı vurgulanmıştır. Sağlık Bakanlığı tedavi hizmetleri için

de yer alan Ruh Sağlığı Daire Başkanlığının etkin bir çalışma sağlayamadığı üzerinde durulmuştur.

Bir meslek derneği olarak kurulmuş olan Türkiye Psikiyatri Derneği'nin alanı bütün olarak yakalayamadığı, ülke psikiyatrisinin sorunlarına sahip çıkamadığı vurgulanmıştır.

Spor sahalarındaki şiddet olgusu spor yazarları, hakemler, psikolog ve psikiyatristlerce gözden geçirilmiştir. Devlet ve medya eliyle bu olumsuz tepki ve tutumları önleyen çalışmalar yapılması önerilmiştir.

Kongrede medyanın ruh sağlığına etkileri tartışılmış, yazarlar İletişim Fakültesi temsilcisi, televizyondan profesyoneller ve ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanları bir arada medyanın ruh sağlığına etkilerini gözden geçirmişlerdir. Medyanın yaşamımızı kontrol eden bir güç haline geldiği, insanların iletişimini engellediği, insanları yalnızlığa ittiği, sorunlu insanları da daha sorunlu yaptığı, toplumsal çevreyi kirlettiği, bilimsel çevreyi yanlış bilgilendirmelerle olumsuz etkilediği, bilimi değersizleştirdiği dile getirilmiştir.

"Otanazi" konusu multidisipliner arenada ilk defa tartışılarak konunun gündemde tutulması, tartışmaların gelecek bilimsel toplantılarda devamı istenmiştir.

İnsanların ruh sağlığını zorlayan travmatik yaşantılar ve tedavisi üzerinde durulmuştur. Ülkemizi

derinden etkileyen deprem olgusu ve ruh sağlığına etkileri tartişilmiştir.

Psikiyatrik hastaların rehabilitasyonu konusu tartişilmiş, onu topluma kazandıran, etiketlemeyen, üretken kılan uygulamalar gözden geçirilmiştir.

Kongrede ÷lke dışında yaşayan insanlarımızın durumu, toplum içinde yabancı durumuna dūřmeleri tartişilmiştir.

Kongreye getirilen 35 poster bildiri jüri tarafından değerlendirilerek, öd÷le layık gör÷lenter belirlenmiştir (Prof. Dr. Rasim Adasal Öd÷lü). İlk üç dereceyi alan çalışmalar yanısıra dört çalışma da Jüri Özel Öd÷lü'ne layık gör÷lmüştür.

Katılımcıların değerlendirmeleri ve izlenimleri kongrenin hedefine ulaştığı yolunda olmuştur.

200'ü aşan katılımcının izlediği kongre, profesyoneller arası bilgi alışverişini sağlaması yanısıra iyi bir eğitim olanağı da sunmuştur. Travma Tedavisi, TSSB Tedavisi, Davranış Tedavisi, konularında önemli bilgi birikimi olan uzmanlarca kurslar yapılmıştır.

Sonuç olarak kongre ruh sağlığı alanında sorunlara sahip çıkan bir çalışma sergilenmiştir. Katılımcıların ortak dileği, ruh sağlığı alanında çalışan derneklerin sivil toplum örgütleri olarak, bir araya gelerek toplumu olumlu ve sağlıklı yönde yönlendiren bir güç oluşturması olmuştur.

Kriz Dergisi'nin bu sayısını öd÷le layık gör÷len çalışmalara ayırmış bulunuyoruz.